

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-8.054.5.2024

Warszawa, 21 sierpnia 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 5034 Posłanki na Sejm RP Pani Marii Koc, w sprawie zarzutu zaniechań Wód Polskich w opróżnianiu zbiorników przeciwpowodziowych przed powodzią, przedstawiam następujące stanowisko.

W związku z prognozami hydrologicznymi i meteorologicznymi, otrzymanymi z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego (IMGW – PIB) oraz możliwością utworzenia się wezbrania, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP) w dniu 10 września 2024 r. rozpoczęło przygotowania do podjęcia działań, które w kolejnych dniach zostały zintensyfikowane. Współpracowano ze służbami odpowiedzialnymi za zarządzanie kryzysowe na poszczególnych szczeblach administracji, a przedstawiciele PGW WP uczestniczyli w posiedzeniach sztabów zespołów zarządzania kryzysowego.

Zgodnie z informacją przekazaną przez PGW WP, zbiorniki kaskady nyskiej na rzece Nysie Kłodzkiej były opróżnione – przygotowane na przyjęcie wezbrań z poszczególnych dopływów, tj. były wypracowane dodatkowe pojemności powodziowe ponad wymagane pozwoleniem wodnoprawnym. Zbiorniki kaskady nyskiej na Nysie Kłodzkiej posiadały w sumie do wykorzystania wolną pojemność 178 mln m³. Na zbiorniku Otmuchów od trzeciej dekady sierpnia 2024 r. był utrzymywany obniżony poziom piętrzenia o około 1,30 m poniżej NPP m.in. ze względu na trwający remont. Tym samym gospodarka wodna prowadzona w okresie poprzedzającym powódź wypracowała dodatkową rezerwę w zbiorniku, umożliwiającą redukcję fali powodziowej. PGW WP w dniu 12 września 2024 r. nakazało wykonawcy usunięcie całego sprzętu budowlanego (w tym z czaszy zbiornika) oraz zabezpieczenie i opuszczenie placu budowy. Zatem pomimo remontu, zbiornik został wykorzystany jako zbiornik w pełni działający. W dniu 12 września 2024 r. o godz. 12.00 zwiększono odpływ ze zbiornika Nysa z 10 m³/s do 35 m³/s oraz zwiększono odpływ ze zbiornika Otmuchów z 6,0 m³/s do 20,0 m³/s.

W opinii PGW WP, dzięki odpowiedniemu przygotowaniu zbiorników do nadejścia kulminacji fali powodziowej oraz prawidłowej gospodarce wodnej w okresie powodzi, fala o kulminacji w zlewni Nysy Kłodzkiej dopływająca do zbiorników o odnotowanej maksymalnej wysokości dopływu 2030 m³/s została zredukowana do odpływu ze

zbiornika Nysa w wysokości 1000 m³/s, trwającego przez około 1 dobę. Przyczyniło to się do znacznego ograniczenia strat w dolinie Nysy Kłodzkiej, poniżej zbiornika Nysa.

Poniżej zestawiono podane przez PGW WP wielkości rezerw (pojemności) powodziowych, jakie miały do wykorzystania zbiorniki według stanu na dzień 12 września 2024 r. na godz. 8.00:

- Topola 7,1 mln m³ poniżej MaxPP;
- Kozielno 5,4 mln m³ poniżej MaxPP;
- Otmuchów 89,5 mln m³ poniżej MaxPP;
- Nysa 76,1 mln m³ poniżej MaxPP.

Przed powodzią zbiorniki Topola, Kozielno, Otmuchów i Nysa miały następujące pojemności:

- Topola - 14,56 mln m³, NPP = 16,49 mln m³, MaxPP = 21,68 mln m³;
- Kozielno - 10,86 mln m³, NPP = 12,92 mln m³, MaxPP = 16,30 mln m³;
- Otmuchów - 39,67 mln m³, NPP = 58,39 mln m³, MaxPP = 129,17 mln m³;
- Nysa - 45,62 mln m³, NPP = 65,69 mln m³, MaxPP = 121,70 mln m³.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP, w dniu 12 września 2024 r. rzędne piętrzenia na zbiornikach przeciwpowodziowych kaskady Nysy Kłodzkiej: Topola, Kozielno, Otmuchów i Nysa układały się poniżej NPP, tzn., że zbiorniki dysponowały rezerwami powodziowymi większymi od wymaganych, odpowiednio dla poszczególnych zbiorników:

- 1) Topola, rezerwa wymagana: 5,2 mln m³, rezerwa w okresie powodzi 7,10 mln m³, tj. 137 %, wypełnienie zbiornika 67,2 %;
- 2) Kozielno, rezerwa wymagana: 3,4 mln m³, rezerwa w okresie powodzi 5,4 mln m³, tj. 161%, wypełnienie zbiornika 66,7 %;
- 3) Otmuchów, rezerwa wymagana 70,8 mln m³, rezerwa w okresie powodzi 89,6 mln m³, tj. 127%, wypełnienie zbiornika 30,7%;
- 4) Nysa, rezerwa wymagana 56,0 mln m³, rezerwa w okresie powodzi 75,8 mln m³, tj. 136%, wypełnienie zbiornika 37,5%.

Zbiorniki Kaskady Nysy Kłodzkiej (Topola, Kozielno, Otmuchów, Nysa) miały około 178 mln m³ zabezpieczonej rezerwy powodziowej, a wykorzystano z tego około 155 mln m³ (Racibórz Dolny na Odrze zgromadził —147,9 mln m³).

Gospodarka wodna na zbiornikach kaskady nyskiej na rzece Nysa Kłodzka jest oraz była prowadzona w czasie powodzi według zasad, które są ściśle określone w aktualnie obowiązującej i zatwierdzonej pozwoleniem wodnoprawnym Instrukcji gospodarowania wodą na zbiornikach. Zatem przedstawione powyżej informacje nie potwierdzają tezy, że doszło do niedostatecznego przygotowania zbiorników wodnych na przyjęcie nadmiaru wód.

Odnosząc się do sytuacji kadrowej PGW WP pragnę zwrócić uwagę na kwestię utworzenia i funkcjonowania PGW WP w 2018r. Instytucja ta była w krytycznej sytuacji, ponieważ nie został zbudowany odpowiedni mechanizm jej finansowania. Poza brakiem środków finansowych na jej funkcjonowanie, zaniedbane zostały również kwestie specjalistyczne. Wielu wykwalifikowanych pracowników wojewódzkich zarządów melioracji nie przeszło w 2018 r. do PGW WP lecz pozostało w urzędach marszałkowskich, bądź przeszło do

prywatnego sektora, ponieważ w nowej jednostce nie zostało zapewnione odpowiednie finansowanie wynagrodzeń i nie stworzono atrakcyjnych warunków zatrudnienia.

Należy podkreślić, że minister właściwy do spraw gospodarki wodnej nie jest pracodawcą PGW WP. Minister Infrastruktury nie posiada kompetencji (poza wyjątkami wynikającymi z przepisów ustawy Prawo wodne) w sprawach kadrowych w PGW WP. Wszelkie kompetencje w tym zakresie posiada kierownictwo PGW WP.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP, w okresie wystąpienia powodzi nie zatrudniono ani nie zwolniono żadnego kierownika na zbiornikach nadzorowanych przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Przez cały okres obowiązywania dyżurów powodziowych, wprowadzonych w dniu 12 września 2024 r., na każdej zmianie w Centrum Operacyjnym Ochrony Przeciwpowodziowej w Regionalnym Zarządzie Gospodarowania Wodami we Wrocławiu byli pracownicy posiadający wieloletnie doświadczenie oraz wyższe wykształcenie techniczne z zakresu: inżynierii środowiska, gospodarki wodnej, geoinformatyki. Kierownik Centrum Operacyjnego, posiadający 20-letnie doświadczenie w pracy w pionie powodziowym w Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (w szczególności w gospodarce wodnej w zakresie sterowania wielozadaniowymi zbiornikami retencyjnymi w dorzeczu Odry, a także jako pracownik działu utrzymania i eksploatacji urządzeń wodnych podczas powodzi w 2010 r.), był do dyspozycji przez całą dobę od chwili rozpoczęcia sytuacji kryzysowej, tj. od 12 września 2024 r. (dodatkowo z zaznaczeniem 24-godzinnej dyspozycyjności również telefonicznej).

Zapewniam, że żadna informacja o zagrożeniu powodziowym w Polsce nie została zbagatelizowana. W dniu 11 września 2024 r. w Rządowym Centrum Bezpieczeństwa (RCB) odbyło się posiedzenie Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w którym uczestniczyli m.in. właściwi wojewodowie oraz przedstawiciele służb. Informacje o zagrożeniu powodziowym zostały przekazane w trybie pilnym stronie samorządowej. Ponadto, zostały wydane stosowne ostrzeżenia w środkach masowego przekazu i poprzez „Alert RCB”.

Minister właściwy ds. gospodarki wodnej priorytetowo traktuje potrzebę zmniejszania ryzyka powodziowego, dlatego podejmuje szereg działań służących rozwojowi systemu ochrony przed powodzią i utrzymania infrastruktury wodnej w należytym stanie. Przeciwdziałanie powodzi w Polsce to ważny dział planistyki w gospodarce wodnej, a plany w tym zakresie są od lat opracowywane, aktualizowane i wdrażane. Powódź, obok suszy, jest jednym z najbardziej dotkliwych i niebezpiecznych naturalnych zjawisk występujących na obszarze kraju i oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Zjawiska te są nieprzewidywalne i nie sposób ich wyeliminować. Ze względu na ich różnorodność i wielkość nie wypracowano sposobu ich eliminacji, a jedynie możliwe jest dokładanie wszelkich starań aby minimalizować skutki tych zjawisk.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców zagrożonych terenów, zgodnie z przepisami Dyrektywy Powodziowej 2007/60/WE oraz ustawy Prawo wodne, cyklicznie przygotowywane są plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. W 2022 r. zakończył się ostatni etap poprzedniego 6-letniego cyklu planistycznego, a rozporządzeniami ministra właściwego ds. gospodarki wodnej zostały przyjęte PZRP dla sześciu regionów wodnych. Zebrano w nich

najważniejsze działania dotyczące bezpieczeństwa mieszkańców terenów zagrożonych powodzią.

Resort systemowo kontynuuje prace w zakresie zwiększenia ochrony przeciwpowodziowej oraz odbudowy zniszczonej zabudowy hydrotechnicznej. Największe uszkodzenia w infrastrukturze wodnej po powodzi są zlokalizowane w województwie dolnośląskim, opolskim i śląskim i to tam planowany jest najszerzy zakres prac odtworzeniowych. Niezbędna jest odbudowa m.in. Zbiornika Stronie Śląskie i Zbiornika Topola oraz prace odtworzeniowe na Białej Łądeckiej, Białej Głuchołaskiej, Nysie Kłodzkiej czy rzece Bóbr. Niezbędna jest również odbudowa i doszczelnienie wałów przeciwpowodziowych.

W celu odbudowy zniszczonej zabudowy hydrotechnicznej analizowane jest wykorzystanie dodatkowych środków europejskich, w ramach już funkcjonujących programów operacyjnych, w szczególności możliwość budowy zbiorników retencyjnych (suchych i wielofunkcyjnych) w kolejnych lokalizacjach, w tym w Kotlinie Kłodzkiej. Najpilniejsze zadania do realizacji obejmują w szczególności budowę i modernizację zbiorników, tj. Kamieniec Ząbkowicki, Raclawice Śląskie czy Rzymówka. Niezbędny jest też rozwój systemu obwałowań w lokalizacjach o największym ryzyku – m.in. na Odrze, Nysie Kłodzkiej, w dolinie Bobru i Baryczy. Część tych projektów ma już kompletny montaż finansowy, w szczególności w oparciu o środki europejskie w programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS 2021-2027). Łączna alokacja środków europejskich na zadania inwestycyjne i planistyczne, służące ochronie przed powodzią w tym programie wynosi 600 mln EURO.

W kwestii odbudowy sieci pomiarowo - obserwacyjnej zniszczonej w trakcie tej powodzi IMGW-PIB dokonał opisów zakresu zadań inwestycyjnych i przygotował dokumentację przetargową i ogłosił przetarg na wykonanie prac budowlanych na 17 stacjach pomiarowych (m.in. w Głuchołazach na rz. Białej Głuchołaskiej).

W celu ograniczenia występowania powodzi w kolejnych latach PGW WP we współpracy z IMGW-PIB opracowały programy redukcji ryzyka powodziowego w zlewniach rzek na terenach dotkniętych zeszłoroczną powodzią, które mają uwzględniać przyczyny i przebieg powodzi we wrześniu 2024 r., powodzie historyczne oraz konieczne do podjęcia działania strukturalne i niestrukturalne, niezbędne do zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego. Programy te zawierają propozycje kompleksowych działań dla zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców regionu. Ich realizacja przewidziana jest na lata 2027-2034. Opracowano dokumenty dla: Zlewni Nysy Kłodzkiej, Zlewni rzeki Białej i Łownicy, Zlewni Białej Głuchołaskiej, Zlewni Kaczawy, Zlewni Ścinawki, Zlewni Bystrzycy, Zlewni Olzy, Zlewni Bobru, Zlewni Opawy oraz Zlewni Osobłogi.

Warto również wspomnieć, że IMGW-PIB udostępnił nowy produkt dotyczący rozszerzonej usługi prognozy zagrożenia przelania się wody z koryta rzeki przez wały przeciwpowodziowe (usługa dostępna dla podmiotów administracji, po zalogowaniu).

Ministerstwo Infrastruktury przygotowuje do realizacji kolejny projekt przy udziale Banku Światowego, Banku Rozwoju Rady Europy oraz środków z funduszy europejskich - *Projekt budowania odporności na zmiany klimatu w gospodarce wodnej*, planowany do realizacji na lata 2027-2033.

W resorcie prowadzone są również prace nad projektem rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie oraz planuje się rozpocząć prace nad projektem rozporządzenia w sprawie warunków technicznych użytkowania budowli hydrotechnicznych. Oba rozporządzenia, po wejściu w życie, wpłyną na zwiększenie bezpieczeństwa przed powodzią.

Z wyrazami szacunku,

z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/